

onderwerp : Voorstel tot het vaststellen van projectplan Europaplein, onderdeel
portefeuillehouder : van programma Veilige en Leefbare wijken
A.H.J.J. Luijten

Aan de raad,

Inleiding

Al jaren bestaan klachten van inwoners en ondernemers over onveiligheid en overlast op en rond het Europaplein. We zetten als gemeente, samen met onze partners, al langdurig in op meer op meer veiligheid. Enerzijds hebben we gewerkt aan de verbetering van de fysieke leefomgeving en anderzijds aan een verbetering van de sociale veiligheid rondom het Europaplein. Ondanks genomen maatregelen blijft het onveiligheidsgevoel bestaan.

Om voor de toekomst structureel in te kunnen zetten op een veilig en leefbaar Europaplein hebben we het rapport projectplan Europaplein opgesteld. Op 12 september heeft de commissie BFE het conceptrapport besproken. Tijdens de discussie gaf de commissie aan het rapport uit te willen breiden met een visie. Daarnaast vroeg de commissie om in een nadere toelichting de samenhang van de verschillende bouwstenen met bouwsteen 1, 2 en 3 te verduidelijken.

Naar aanleiding van de discussie in de commissie BFE over een visie op de wijk, werd vastgesteld dat het in essentie gaat om het qua veiligheid en leefbaarheid 'gelijktrekken' van de wijk met andere wijken. Het college voegt hieraan toe dat het ook kansen ziet om de wijk sociaaleconomisch te versterken. Paragraaf 2.2 Doel en ambitie gaat hier kort op in. Op welke wijze dit voor de toekomst vorm kan krijgen, is onderdeel van bouwsteen 9: Gebiedsprogramma Oosterwijk voor de langere termijn.

Met onderliggend raadsvoorstel stelt de raad het projectplan Europaplein, als onderdeel van programma Veilige en leefbare wijken, vast. Ook stelt de raad hiermee de middelen ter beschikking om het plan per direct en de komende jaren uit te kunnen werken en uit te voeren. Dit zal zich vertalen in een veilige en leefbare omgeving op en rond het Europaplein en tegelijkertijd de wijken in héél Heemskerk.

Toelichting

Samenhang en belang van het integraal pakket bouwstenen

Advies is om per direct door te gaan met de acties ingezet in de bouwstenen 1 en 3 en te starten met de bouwstenen 2, 7 en 8. Zodra de capaciteit op orde is direct te starten met de bouwstenen 4, 5 en 6 en een startnotitie op te stellen voor bouwsteen 9.

In het projectplan schetsen we negen bouwstenen voor een integrale aanpak voor het Europaplein (en daarmee ook de andere wijken in Heemskerk). Deze bouwstenen hangen onderling sterk samen en

versterken elkaar. De kracht zit in de samenhang. De bouwstenen zijn zo opgesteld dat we adaptief kunnen werken en we 'op- en af kunnen schalen' waar nodig. Bouwsteen 9 is toekomstgericht en deze kan in 2024 verder uitgewerkt worden. In dit voorstel maakt deze bouwsteen financieel geen onderdeel uit van deze besluitvorming.

Bouwstenen 1, 2, 3, 7 en 8

De commissie BFE gaf in haar bespreking op 12 september aan in elk geval in te willen zetten op de bouwstenen 1, 2 en 3. Deze bouwstenen vormen de basis van de aanpak: directe actie en proportioneel en beargumenteerd (bij)sturen waar nodig. De bouwstenen 7 en 8 zijn hier onlosmakelijk mee verbonden en zijn randvoorwaarden voor het slagen hiervan en van de overige bouwstenen van het projectplan.

- Bouwsteen 1 continueert en versterkt lopende concrete acties.
- Bouwsteen 2 versterkt toezicht en handhaving en het veiligheidsgevoel door boa's op en rond het Europaplein.
- Bouwsteen 3 onderbouwt de aanpak door data-gestuurd werken en biedt de mogelijkheid om beter te anticiperen.

- Bouwsteen 7 hangt direct samen met bouwsteen 3 (data-gestuurd werken). Het actuele dashboard geeft bewoners en ondernemers direct relevante informatie en inzicht in de mate van (on)veiligheid van de buurt en geeft een betrouwbaar en eenduidig beeld van de ontwikkelingen. Het draagt daarmee bij aan de door de commissie BFE geuite wens om communicatie naar bewoners en ondernemers transparanter te maken. Dit kan een positief effect hebben op het veiligheidsgevoel.

- Bouwsteen 8 (veiligheid als gemeentelijke opgave) betreft onder meer het aanstellen van een strategisch adviseur Veiligheid. De strategisch adviseur Veiligheid is verantwoordelijk voor de regie op de uitvoering en borging van dit plan. Daarnaast zorgt de strategisch adviseur Veiligheid voor meer regie en integrale aandacht voor thema Veiligheid in alle plannen van de gemeente, adviseert de burgemeester en coördineert verschillende programma's en projecten. De rol stijgt daarmee uit boven het programmaplan Veilige en Leefbare wijken. Het thema Veiligheid is een brede en complexe opgave die alle portefeuilles raakt, hierin kan een gemeentelijke regierol en strategische en bestuurlijke advisering niet ontbreken. Deze bouwsteen volgt het advies van bureau Berenschot om integrale beleidsmatige capaciteit op orde te brengen, juist ook op het gebied van veiligheid.

- Bouwstenen 4 t/m 6 richten zich op de aanpak voor de middellange termijn. Deze bouwstenen hebben een inhoudelijke aanpak van jeugdoverlast (4), mishandeling (5) en ondermijning (6). Deze thema's betreffen de belangrijkste kwetsbaarheden zoals gebleken uit de analyse. Ondermijning is daarnaast een van de geprioriteerde thema's uit het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2024-2027. Met deze bouwstenen geven wij daar handen en voeten aan. Dit kunnen we opstarten als de raad instemt met bouwsteen 8, het aantrekken van een strategisch adviseur veiligheid.

- Bouwsteen 9, richt zich op planvorming voor de langere termijn. Deze bouwsteen 'Gebiedsprogramma Oosterwijk', biedt bewoners en ondernemers een toekomstperspectief waar we ons de komende generatie op willen richten. Voor de uitwerking van het gebiedsprogramma willen we in 2024 verkennende gesprekken starten samen met alle betrokken partners: intern, extern, publiek en privaat uit het sociale, het fysieke en het veiligheidsdomein en in het bijzonder met gemeente Beverwijk, Dreef beheer en WoonOpMaat. Het doel hiervan is om tot een

gezamenlijke visie op de herijking van het gebiedsprogramma Oosterwijk te komen.

Alternatieven

Met het projectplan dat nu voorligt, bieden we een uitgebreid samenhangende aanpak die in onze ogen het meest effectieve en optimaal is.

Voor een aantal bouwstenen is het mogelijk de inzet te beperken of de werkzaamheden te temporiseren. Zo kan bij bouwsteen 2 de formatie met minder dan de nu geadviseerde 2 boa's en coördinator uitgebreid worden. Dit heeft wel consequenties voor de effectiviteit van de inzet. Zonder jeugd-boa is er geen specifieke inzet op deze doelgroep. Daarnaast is er met minder boa's ook minder mogelijkheid om direct op te treden bij incidenten en krijgt de inzet een minder preventief karakter. De rol van de coördinator is veelzijdig. Enerzijds richt hij/zij zich op de feitelijke handhaving op straat. Ook zorgt de coördinator voor de verbinding tussen de verschillende partners op het Europaplein. Tot slot stuurt zij/hij op een efficiënte inzet van alle boa's voor Heemskerk.

In Bouwsteen 1 is ook structurele formatie voor een pleinregisseur opgenomen. Deze kan ook tijdelijk voor de periode van een jaar aangesteld worden, waarna uit evaluatie kan blijken in hoeverre verlenging gewenst is.

Bouwstenen 4 en 5 kunnen getemporeerd worden tot 2025. Nadeel hiervan is dat we de belangrijkste kwetsbaarheden van de wijk het komende jaar niet aan kunnen pakken.

De overige bouwstenen (3, 7 en 8) zijn randvoorwaarde voor het behalen van onze doelstellingen of is onderdeel van het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2024-2027 (bouwsteen 6).

Financiën

In eerdere begrotingen had het thema veiligheid nog niet de prioriteit die het nu heeft. Bij het opstellen van de conceptbegroting 2024 was het plan van aanpak Europaplein nog in ontwikkeling. Daarom staan deze kosten niet in de Perspectiefnota 2024. Alleen voor versterking aanpak ondermijning voor 2024 en 2025 vroegen we € 290.000 aan en voor incidentele inzet in 2024 € 70.000. Deze gelden zijn bedoeld voor de aanpak van ondermijning in heel Heemskerk maar dragen uiteraard ook bij aan een veiliger Europaplein.

Het voorstel is om de incidentele kosten en de kosten voor de formatie voor 2024 eenmalig te dekken vanuit de algemene reserve. Het aangepaste positieve saldo Begroting 2024 (na Septembercirculaire 2023) bedraagt € 187.913,-. Daarbovenop onttrekken we € 277.587,- extra aan de algemene reserve. We verzoeken de raad deze budgetten beschikbaar te stellen.

In de Perspectiefnota 2025 vragen we voor deze de voorstellen de benodigde incidentele en structurele budgetten aan vanaf het jaar 2025 en verder. Na toekenning van deze budgetten kunnen de activiteiten uit dit plan structureel uitgevoerd worden in 2025 en verder.

Kosten 2024

Incidentele kosten voor de bouwstenen 1, 2, 3, 7 en 8 2024	€ 132.000
Kosten voor vaste formatie voor de bouwstenen 1, 2, 3, 7 en 8 vanaf april 2024	€ 283.500
Totaal voor de bouwstenen 1, 2, 3, 7 en 8 in 2024	€ 415.500
Incidentele kosten voor de bouwstenen 4, 5 en 6 in 2024	€ 50.000
Totale kosten 2024 voor de bouwstenen 1 t/m 8	€ 465.500,-

Kosten 2025 Aan te vragen bij de Perspectiefnota 2025 - 2028

Incidentele kosten voor de bouwstenen 1, 3, 7 2025	€ 25.000
Structurele kosten formatie voor de bouwstenen 1, 2, 3, 7 en 8 voor 2025 e.v.	€ 351.000
Structurele kosten voor bouwsteen 6	€ 100.000

Kosten 2026 Aan te vragen bij de Perspectiefnota 2025 - 2028

Structurele kosten formatie voor de bouwstenen 1, 2, 3, 7 en 8 voor 2025 e.v.	€ 351.000
Structurele kosten formatie voor bouwsteen 6 voor 2026 e.v.	€ 100.000

Zie bijlage 2 voor uitgebreide beschrijving van acties per bouwsteen en bijbehorende kosten.

Participatie

Dit projectplan is gemaakt in samenwerking met alle partners die betrokken zijn bij het Europaplein. Van zowel gemeente Heemskerk als gemeente Beverwijk zijn diverse afdelingen betrokken zoals welzijn, OOV, jeugd en economie, de boa's. Ook zijn partners als MET Heemskerk, Welzijn Beverwijk, Politie, Dreef beheer, Sint Agnus, Woon op Maat, het RIEC Noord-Holland en Noord-Holland Samen Veilig betrokken. Daarnaast zijn tientallen bewoners en ondernemers betrokken via verschillende bijeenkomsten en enquêtes. Ook op bestuurlijk niveau staat het Europaplein op de gezamenlijke agenda met de gemeente Beverwijk. Beide gemeenten zien het belang in van gezamenlijk optrekken.

Planning

Nadat de gemeenteraad akkoord gaat met het projectplan gaat de organisatie verder met het uitwerken van de bouwstenen en starten met de uitvoering. Het projectplan Europaplein dient als voorloper voor een Heemskerk-brede programmatische aanpak voor alle wijken. Dit programmaplan bieden we begin Q2 aan ter bespreking in de gemeenteraad.

Relatie met regionale samenwerking

We werken voor dit onderwerp nauw samen met gemeente Beverwijk. Het RIEC Noord-Holland is voor het onderwerp ondermijning betrokken. De Provincie Noord-Holland heeft ingestemd met het verlenen van een subsidie voor het JOP op basis van cofinanciering.

Conclusie c.q. voorstel

Voor een effectieve aanpak van veiligheid op en rond het Europaplein en ook in de overige wijken van Heemskerk is het projectplan Europaplein opgesteld met 9 bouwstenen. Een samenhangende aanpak van de bouwstenen 1 t/m 8 het meest effectief, waarbij we bouwsteen 9 temporiseren. De bouwstenen 1 t/m 3 geven de huidige activiteiten weer die we al ingezet hebben en voort willen blijven zetten. Door daarnaast de komende jaren ook gefaseerd in te zetten op de uitvoering van de bouwstenen 4 t/m 6 borgen we een structurele aanpak die dieper doordringt in de samenleving. De bouwstenen 7 en 8 zijn zoals eerder aangegeven een randvoorwaarde voor het slagen van de integrale aanpak.

Beslispunten

1. Uitvoering te geven een effectieve aanpak van veiligheid op en rond het Europaplein en ook in de overige wijken van Heemskerk door in te stemmen met het projectplan Europaplein met 9 bouwstenen.
2. De raad stemt in met de nadere uitvoering en uitwerking van de bouwstenen 1 t/m 8
3. Ten aanzien van bouwsteen 9 Gebiedsprogramma Oosterwijk; de organisatie te vragen in 2024 te starten met verkennende gesprekken met alle relevante partijen om tot een gezamenlijke visie te komen op de herijking van het Gebiedsprogramma Oosterwijk.

De raad van de gemeente Heemskerk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 november 2023;

gehoord de commissie BFE d.d. 28 november 2023;

b e s l u i t :

1. Uitvoering te geven een effectieve aanpak van veiligheid op en rond het Europaplein en ook in de overige wijken van Heemskerk door in te stemmen met het projectplan Europaplein met 9 bouwstenen;
2. In te stemmen met de nadere uitvoering en uitwerking van de bouwstenen 1 t/m 8;
3. Ten aanzien van bouwsteen 9 Gebiedsprogramma Oosterwijk; de organisatie te vragen in 2024 te starten met verkennende gesprekken met alle relevante partijen om tot een gezamenlijke visie te komen op de herijking van het Gebiedsprogramma Oosterwijk. In te stemmen met het vrijmaken van financiële middelen voor de uitvoering van de bouwstenen 1 t/m 8, door het positieve saldo van € 187.913,- van de begroting 2024 in te zetten en € 277.587,- te onttrekken aan de Algemene reserve.
4. De aanvragen van de benodigde incidentele en structurele budgetten voor 2025 en de daaropvolgende jaren in de Perspectiefnota 2025 mee te nemen in de integrale afweging.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente
Heemskerk in zijn openbare vergadering van
14 december 2023

de raad voornoemd,

W.J. Vrolijk-Gevaert
de griffier,

A.H.J.J. Luijten
de voorzitter,